

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De cognitione legali, quæ est per adoptionem. Quæstio 57.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

in eodem gradu attinet filius spiritualis filio naturali
patris sui spiritualis, in quo attinet ei pater eius, quo
mediante cognatio spiritualis transit: & ita non
oportet, quòd spiritualis cognatio habeat gradum.

Ad secundum dicendum, quòd frater non est ali-
quid fratris, sicut filius est aliquid patris. Sed vxor
est aliquid viri, cum quo effecta est vnum corpus:
ideo à fratre in fratrem non transit, siue sit ante
genitus, siue post fraternitatem spiritualem.

QVÆST. LVII.

De cognatione legali, quæ est per adoptionem, in tres
articulos diuisa.

¶ Deinde considerandum est de cognatione legali,
quæ est per adoptionem.

¶ Circa quòd quaruntur tria.

¶ Primo, quid sit adoptio.

¶ Secundo, verum ex ea aliquod vinculum contra-
hatur impediens matrimonium?

¶ Tertio, inter quas personas contrahatur.

ARTIC. I.

Virum adoptio conuenienter definiatur?

236

¶ Ad primum sic proceditur. Videtur, quòd in-
conuenienter adoptio definiatur, Adoptio est
transmutatio personæ in filium vel nepotem, vel de in-
tercepta legitima assumptio. Filius enim debet esse sub-
iectus patri. Sed aliquando ille qui adoptatur, non
transit in potestatem patris adoptantis. Ergo non
semper per adoptionem aliquis in filium assumitur.

Tho. 4. d.
42. q. 2.
art. 1. q.
seq.
S. 1. In 1.
de adop-
tionib.

¶ 2. Præterea, Parentes debent filijs thesauriza-
re. 2. Corinth. 12. Sed pater adoptans non oportet,
quòd semper adoptato thesaurizet: quia quandoque
adoptatus non succedit in bonis adoptantis. Ergo
adoptio non est assumptio alicuius in filium.

¶ 3. Præterea, Adoptio per quam aliquis in filium
assumitur, simulatur generationi naturali, per quam
naturaliter producit filius. Ergo cui competit natu-
ralis generatio filij, competit adoptio. Sed hoc
est falsum: quia ille qui non est sui iuris, & qui est
minor

minor viginti quinque annis, & mulier, non possunt adoptare: qui tamen possunt filium naturaliter generare. Ergo adoptio non dicitur proprie assumptio alicuius in filium.

¶ 4 Præterea, Assumptio extraneæ personæ in filium, videtur esse necessaria ad supplendum defectum naturalium filiorum. Sed ille qui non potest generare, vt spado vel frigidus, maxime patitur defectum in filiis naturalibus. Ergo ei maxime competit assumere aliquem in filium. Sed non competit ei adoptare. Ergo adoptio non est assumptio alicuius in filium.

¶ 5 Præterea, In spirituali cognatione, vbi aliquis in filium assumitur, sine carnis propagatione, potest indifferenter maior ætate effici pater minoris, & e conuerso: quia iuuenis potest senem baptizare, & e conuerso. Si ergo per adoptionem aliquis assumitur in filium sine carnis propagatione, similiter potest indifferenter senior iuniorem, vel iunior seniorem adoptare, quod non est verum: & sic idè quod prius.

¶ 6 Præterea, Adoptatus non differt, secundum aliquem gradum ab adoptante. Ergo quilibet adoptatus adoptatur in filium: & sic inconuenienter dicitur, quòd adoptatur in nepotem.

¶ 7 Præterea, Adoptio ex dilectione procedit vnde & Deus dicitur nos per charitatem in filios adoptasse. Sed charitas maior habenda est ad proximos quàm ad extraneos. Ergo non debet esse adoptio extraneæ personæ, sed magis personæ propinquæ.

RESPONDEO dicendum, quòd ars imitatur naturam, & supplet defectum naturæ in illis, in quibus natura deficit. Vnde sicut per naturalem generationem aliquis filium producit: ita per ius posituum, quod est ars boni & æqui, potest aliquis alium sibi assumere in filium, ad similitudinem filij naturalis, & ad supplendū filiorum deperditorū defectum, propter quod præcipue adoptio est introducta. Et quia assumptio importat terminum à quo, propter quod al-

sumens

mens non est assumptum *, oportet quòd ille qui
 assumitur in filium, sit persona extranea. Sicut ergo
 naturalis generatio habet terminum ad quem, scilicet
 formam, quæ est finis generationis; & terminum
 à quo, scilicet formam contrariam; ita generatio le-
 galis habet terminum ad quem, scilicet filium vel ne-
 potem; & terminum à quo, scilicet personam extra-
 neam. Et sic patet, quòd prædicta * assignatio com-
 prehendit genus adoptionis, quia dicitur legitima
 assumptio; & terminum à quo, quia dicitur extra-
 neæ personæ; & terminum ad quem, quia dicitur in
 filium vel nepotem.

*vide Th.
 in 3. l. b.
 sent. d. 5.*

*in arg. v.
 huius ar-
 tic.*

Ad primum ergo dicendum, quòd filiatio adoptio-
 nis est quædam imitatio filiationis naturalis: & ideò
 duplex est adoptionis species. Vna, quæ perfecte na-
 turalem filiationem imitatur; & hæc vocatur arro-
 gatio, per quam traducitur adoptatus in potestatem
 adoptantis: & sic adoptatus succedit patri adoptan-
 ti ex intestato, nec potest eum pater sine culpa pri-
 vare quarta parte hereditatis. Sic autem adoptari
 non potest nisi ille qui est sui iuris, qui scilicet non
 habeat patrem, aut si habet est emancipatus: & hæc
 adoptio nõ fit nisi auctoritate principis. Alia est ado-
 ptio, quæ imitatur naturalem filiationem imperfecte,
 quæ vocatur simplex adoptio, per quã adoptatus non
 transit in potestatem adoptantis. Vnde magis est di-
 stinctio quædam ad perfectam adoptionem, quam ado-
 ptio perfecta: & secundum hanc potest adoptari etiã
 ille qui non est sui iuris; & sine auctoritate principis,
 auctoritate magistratus: & sic adoptatus non suc-
 cedit in bonis adoptantis, nec tenetur ei adoptans ali-
 quid de bonis suis in testamento dimittere, nisi velit.
 Et per hoc patet solutio ad secundum.

Ad tertium dicendum, quòd generatio naturalis
 ordinatur ad speciem consequendam: & ideò omni-
 bus competit posse naturaliter generare, in quibus
 natura speciei non est impedita. Sed adoptio ordina-
 tur ad hereditatis successionem; & ideò illis solis
 com-

competit, qui habent potestatem disponendi de hæreditate sua. Vnde ille qui non est sui iuris, vel qui est minor viginti quinque annis, aut mulier, non potest adoptare aliquem nisi ex speciali concessione principis.

Ad quartum dicendum, quod per eum qui habet impedimentum perpetuum ad generandum, non potest hæreditas transire in posterum. Vnde ex hoc ipso iam debetur illis, qui succedere ei debent iure propinquitatis: & ideo ei non competit adoptare, sicut nec naturaliter generare. Et præterea maior est dolor de filiis amissis, quam de illis, qui numquam sunt habiti: & ideo habentes impedimentum generationis, non indigent solatio contra carentiam filiorum, sicut illi qui habuerunt & amiserunt, vel etiam qui habere potuerunt, sed aliquo impedimento accidentali carent.

Vt dicitur ad Gal. 3. 27. ad Col. 3.

Ad quintum dicendum, quod spiritualis cognatio contrahitur per sacramentum quo fideles renascuntur in Christo, in quo non differt masculus & femina, seruus & liber, iuuenis & senex. Et ideo indifferenter quilibet potest effici pater spiritualis alterius. Sed adoptio fit ad hæreditatis successionem, & quantum subiectionem adoptati ad adoptantem. Non autem est conueniens, quod antiquior inueni in cura re familiari subdatur: & ideo iunior non potest adoptare seniore, sed oportet secundum leges, quod adoptatus sit in tantum adoptante iunior, quod patet eius esse filius naturalis.

Ad sextum dicendum, quod sicut contingit adoptiui filios, ita & nepotes & deinceps: & ideo in adoptio sic inducta in solatium filiorum amissorum, sicut aliquis per adoptionem potest surrogari in locum filii, ita in locum nepotis, & deinceps.

Ad septimum dicendum, quod propinquus iure propinquitatis debet succedere: & ideo non competit ei, quod per adoptionem ad successionem debeat: & si aliquis propinquus, cui non competit

Successio hereditatis adoptetur, non adoptatur, in quantum est propinquus, sed in quantum est extraneus a iure successione in bonis adoptantis.

ARTIC. II.

Utrum ex adoptione contrahatur aliquod vinculum impediens matrimonium?

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod ex adoptione non contrahatur aliquod vinculum impediens matrimonium. Quia cura spiritualis est dignior, quam cura corporalis. Sed ex hoc quod aliquis cura alicuius subijcitur spiritualiter, non contrahitur aliquod propinquitatis vinculum: alias omnes qui habitant in parochia, essent propinqui sacerdotis, & non filio eius non possent contrahere. Ergo nec adoptio, quæ trahit adoptatum in curam adoptantis, hoc facere potest.

137
c.1. extra
de cognat.
legali. S.
ergo. C.
S. inter
eos instit.
de nupt.

¶ 2 Præterea, Ex hoc quod aliquis alicui fit beneficium, non contrahitur aliquod propinquitatis vinculum. Sed nihil aliud est adoptio, quam collatio quædam beneficii. Ergo ex adoptione non fit aliquod propinquitatis vinculum.

¶ 3 Præterea, Pater naturalis principaliter filio providet in tribus, ut Philosophus dicit. Quia scilicet ab ipso habet esse, nutrimentum, & disciplinam: hereditatis autem successio est posterius ad ista. Sed hoc quod aliquis alicui providet in nutrimento, & disciplina, non contrahitur aliquod propinquitatis vinculum: alias nutrices, & pædagogi, & magistri essent propinqui, quod falsum est. Ergo nec per adoptionem, per quam aliquis succedit in hereditatem patris, contrahitur aliqua propinquitatis.

l. 8. Eth.
c. 11. 12.

¶ 4 Præterea, Sacramenta Ecclesiæ non subduntur humanis legibus. Sed matrimonium est sacramentum Ecclesiæ. Cum ergo adoptio sit inducta per legem humanam, videtur quod non possit impedire matrimonium aliquod vinculum ex adoptione contractum. SED contra, Cognatio matrimonii impedit. Sed ex adoptione quædam cognatio causatur, scilicet legalis: ut patet.

*Al. pro-
pinqui-
tas.*

vt patet per eius definitionem; est enim legalis cognatio quædam *proximitas proueniens ex adoptione. Ergo ex adoptione causatur vinculum, per quod matrimonium impeditur.

*li. 4. sent.
d. 42. §.
D.*

¶ Præterea, Hoc idem habetur ex auctoritatibus in littera *positis.

RESPONDEO dicendum, quod lex diuina istas præcipue personas à matrimonio excludit, quas necesse erat cohabitare: ne, vt Rabbi Moyfes dicit, si ad eas liceret vii carnali copula, facilius pateret concupiscentiæ locus, ad quam reprimendam matrimonium est ordinatum. Et quia filius adoptatus conuersatur in domo patris adoptantis, sicut filius naturalis: ideò legibus humanis prohibitum est inter tales matrimonium contrahi; & talis prohibitio est per Ecclesiam *approbata: & inde est quod legalis cognatio matrimonium impediatur.

*lib. 4. de-
suet. tit.
12.*

Et per hoc patet solutio Ad tria prima: quia per omnia illa non inducitur talis cohabitatio, quæ possit fomentum concupiscentiæ præstare. Et ideò ex eis nõ causatur propinquitas, quæ matrimonium impediatur.

Ad quartum dicendum, quod prohibitio legis humanæ non sufficeret ad impedimentum matrimonii, nisi interueniret Ecclesiæ auctoritas, quæ idem etiam interdicit.

ARTIC. III.

338

Vtrum cognatio legalis contrahatur solum inter adoptantem patrem, & filium adoptatum?

AD tertium sic proceditur. Vietur, quod talis cognatio non contrahatur, nisi inter patrem adoptantem, & filium adoptatum. Maxime etiam videtur, quod deberet contrahi inter patrem adoptantem & matrem naturalem adoptati: sicut accidit in cognatione spiritali. Sed inter tales nulla est cognatio legalis. Ergo nec inter aliquas alias personas præter adoptantem & adoptatum.

¶ 2 Præterea, Cognatio impediens matrimonium est perpetuum impedimentum. Sed inter filium & patrem

patrum & filiam naturalem adoptantis, non est per-
petuum impedimentum: quia soluta adoptione per-
petuum adoptantis, vel emancipationem adoptati,
potest contrahere cum ea. Ergo cum ea non habuit
aliquam propinquitatem, quae matrimonium impediret.

¶ 3 Præterea, Cognatio spiritualis in nullam per-
sonam transit, quæ non possit ad aliquod sacramen-
tum tenere vel suscipere: unde in non baptizatum,
non transit. Sed mulier non potest adoptare, ut ex
his patet. Ergo cognatio legalis non transit à
patre in uxorem.

¶ 4 Præterea, Cognatio spiritualis est fortior,
quam legalis. Sed spiritualis non transit in nepotem,
ergo nec legalis.

SED contra, Plus concordat cognatio legalis cum
coniunctione carnis vel propagatione, quam spiri-
tualis. Sed spiritualis cognatio transit in alteram
personam. Ergo & legalis.

¶ Præterea, Ad hoc sunt auctoritates, quæ in li-
bris ponuntur.

RESPONDEO dicendum, quod triplex est legalis
cognatio. Prima, quasi descendens: quæ contra-
hitur inter patrem adoptantem & filium adoptatum,
filium filij adoptiui, & nepotem, & sic deinceps.
Secunda, quæ est inter filium adoptivum & filium na-
turalem. Tertia, per modum cuiusdam affinitatis,
quæ est inter patrem adoptantem & uxorem filij ado-
ptati, vel è contrario inter filium adoptatum & ux-
orem patris adoptantis. Prima ergo cognatio, & tertia
impediunt matrimonium. Secunda autem
non, nisi quamdiu manet in potestate patris adoptan-
tis: unde mortuo patre vel filio emancipato, potest
contrahi inter eos matrimonium.

Ad primum ergo dicendum, quod per generatio-
nem spiritualement non trahitur filius extra potesta-
tem patris, sicut fit per adoptionem: & sic filius
spiritualis remanet filius utriusque simul, non au-
tem filius adoptivus: & ideo non contrahitur aliqua
pro-

ar. 1. hu-
ius quæst.
ad 3.

propinquitatis inter patrem adoptantem, & matrem, vel patrem naturalem, sicut erat in cognatione spiritali.

Ad secundum dicendum, quod cognatio legalis impedit matrimonium, propter cohabitationem: & ideo quando soluitur necessitas cohabitationis, non est inconueniens, si prædictum vinculum non maneat: sicut quando fuerit extra potestatem eiusdem patris. Sed pater adoptans, & vxor eius semper quandam auctoritatem retinent super filium adoptatum, & vxorem eius. Et propter hoc manet vinculum inter eos.

Ad tertium dicendum, quod etiam mulier ex concessione principis adoptari potest: unde etiam in ipsam transit cognatio legalis. Et præterea non est causa, quare cognatio spiritalis non transit in non baptizatum, quia non potest tenere alium ad sacramentum; sed quia non est alicuius spiritalitatis capax.

Ad quartum dicendum, quod per cognationem spiritualement filius non ponitur in potestate, & cura patris spiritalis; sicut in cognatione legali. Oportet enim, quod quicquid est in potestate filij, transeat in potestatem adoptantis patris. Unde adoptato patre, adoptantur filij & nepotes, qui sunt in potestate adoptati.

QVÆST. LVIII.

De impedimento frigiditatis, maleficij, furie, amentie, incestus, & defectus ætatis, in quinque articulos diuisa.

Dicendum considerandum est de quinque impedimentis matrimonij, scilicet de impedimento frigiditatis, maleficij, furie, vel amentie, & incestus, & defectus ætatis.

¶ Et circa hoc queruntur quinque.

- ¶ Primo, utrum frigiditas matrimonium impediat?
- ¶ Secundo, utrum maleficium?
- ¶ Tertio, utrum furia vel amentia?
- ¶ Quarto, utrum incestus?
- ¶ Quinto, utrum defectus ætatis?